

ŠĶĒRSU DIENU SAULE TEK

Deja 8 pāriem
Jāņa Ērgļa horeogrāfija un apraksts
Tautas mūzika Ilgas Reiznieces apdarē

“Šķērsu dienu saule tek” ir ornamentāla dejas jauniešu deju kolektīviem.

Dejas horeogrāfiskā leksika sacerēta atbilstoši tautas mūzikas apdarei. Tajā izmantoti latviešu dejas pamatsolji – vieglās polkas solis, pievilcina polkas solis, kā arī oriģinālas soļu kombinācijas.

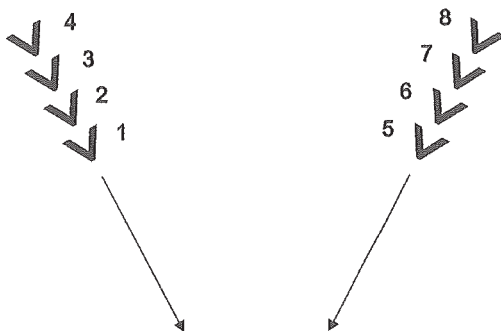
Deja iestudēta 2005. gadā Rīgas Tautas deju ansambli “Teiksma”.

Dejai 6 gājieni, taktsmērs – 4/4.

Ievads

(8 t. instr. iev.)

1. – 4. t. Pauze.
5. – 8. t. Puiši izpilda 1. kustību 2 reizes. 1., 2., 3., 4. puisis, sākot ar labo, 5., 6., 7., 8. – ar kreiso kāju (1. zīm.).

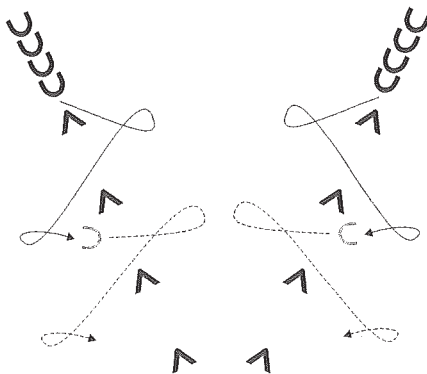

1. zīm.

Pirmais gājiens

(I / 12 t.)

1. – 4. t. 1. t. 1., 2., 3., 4. puisis, sākot ar kreiso kāju, izpilda 2. gājiena soļus kreisās trešās kulises virzienā un notupstas uz kreisā ceļa. 5., 6., 7., 8. puisis, sākot ar labo kāju, izpilda 2. gājiena soļus labās trešās kulises virzienā un notupstas uz labā ceļa. Rokas atbalsta uz izvirzītā ceļa.

2. zīm.

Meitas izpilda 2. kustību. Labās puses deļotājas kustību sāk ar labo kāju, vienlaicīgi labo roku atver caur III pozīciju, virzot ar delnu uz leju gar sava auguma kreiso plecu. Uz takts "trīs, četri" izpilda griezienu pa labi, vienlaicīgi labo roku nolaiž gar sāniem. Kreisās puses deļotājas kustību sāk ar kreiso kāju, vienlaicīgi kreiso roku atver caur III pozīciju, virzot ar delnu uz leju gar sava auguma labo plecu. Uz takts "trīs, četri" izpilda griezienu pa kreisi, vienlaicīgi kreiso roku nolaiž gar sāniem. Kad pirmās meitas 2. taktī 2. kustību izpilda uz pretējo pusi, pievienojas nākamās divas meitas (2. zīm.).

5. t. 1., 2., 3., 4. puisis, griežoties pa kreisi 180° un sākot ar kreiso kāju, uz "viens" izpilda soli, uz "divi" – ielecienu VI pozīcijā, uz *plie* labā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm. "Trīs, četri" – pauze.
5., 6., 7., 8. puisis, griežoties pa labi 180° un sākot ar labo kāju, uz "viens" izpilda soli, uz "divi" – ielecienu VI pozīcijā, uz *plie* kreisā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm. "Trīs, četri" – pauze.

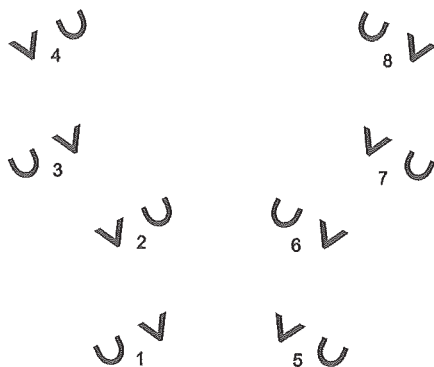
Meitām kājas VI pozīcijā, uz *plie* – pauze.

6. t. 1., 2., 3., 4. puisis, griežoties pa labi 180° un sākot ar labo kāju, uz "viens" izpilda soli, uz "divi" – ielecienu VI pozīcijā, uz *plie* kreisā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm. "Trīs, četri" – pauze.

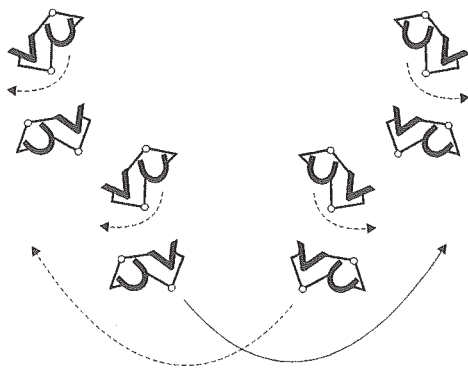
5., 6., 7., 8. puisis, griežoties pa kreisi 180° un sākot ar kreiso kāju, uz "viens" izpilda soli, uz "divi" – ielecienu VI pozīcijā, uz *plie* labā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm. "Trīs, četri" – pauze.

Meitām kājas VI pozīcijā, *plie* – pauze.

7. – 9. t. Deļotāji satveras augšup celtu roku satvērienā un, izpildot 2. kustību 3 reizes, izveido apli (4. zīm.).

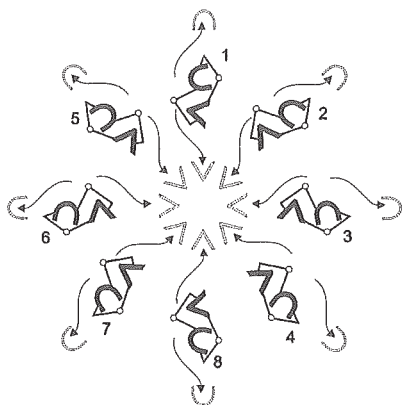

3. zīm.

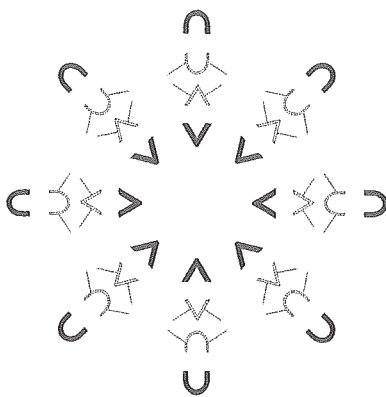

4. zīm.

10. t. Dejtāji atlaiž satvērienu un ar 2. kustību virzās 5. zīmējumā norādīto bultu virzienā. Rokas gar sāniem.

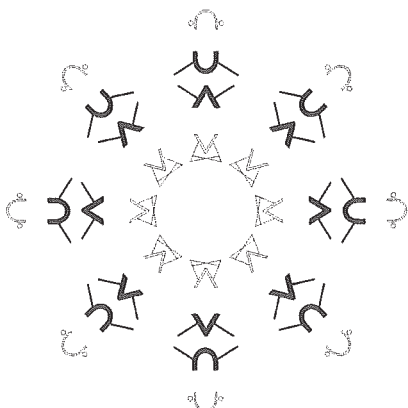

5. zīm.

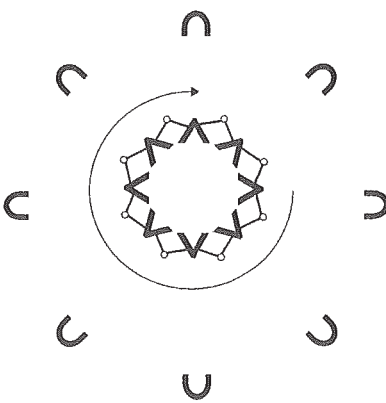

6. zīm.

11. t. Dejtāji, griežoties pa labi 180° un sākot ar labo kāju, uz “viens” izpilda soli, uz “divi” – ieleicienu VI pozīcijā, uz *plie* kreisā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas atver II pozīcijā. “Trīs, četri” – pauze (6. zīm., dejtāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).
12. t. Dejtāji, griežoties pa kreisi 180° un sākot ar kreiso kāju, uz “viens” izpilda soli, uz “divi” – ieleicienu VI pozīcijā, uz *plie* – labā kāja uz puspēdas, vienlaicīgi rokas puiši sakrusto pret krūtīm, meitas – ieliek sānos. “Trīs, četri” – pauze. (7. zīm., dejtāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).

7. zīm.

8. zīm.

Otrais gājiens

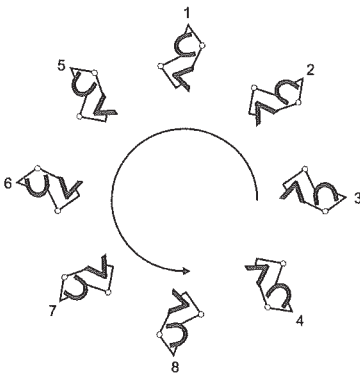
(II / 8 t.)

1. – 4. t. Meitas (ar skatu pret centru) izpilda 4. kustību. Puiši, griežoties pa labi, ar muguru pret centru izveido dārziņu un izpilda 3. kustību 2 reizes. (8. zīm.).
5. – 8. t. Meitas (ar skatu uz āru) izpilda 4. kustību. Puiši izpilda 3. kustību 2 reizes. 8. t. laikā ar 3 gājiena soļiem, ceturto pabeidzot VI pozīcijā, dodas pie savām partnerēm, rokas gar sāniem.

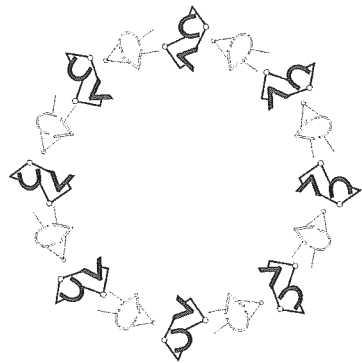
Trešais gājiens

(I / 12 t.)

1. – 2. t. Dejotāji satveras augšup celtu roku satvērienā. Meitas, sākot ar labo kāju, puiši – kreiso, izpilda 2. kustību 2 reizes (9. zīm.). Gājiena 2. t. “trīs, četri” laikā meita pāriet puisim otrā pusē.
3. – 4. t. Atkārto gājiena 1. – 2. t. darbības.
5. t. Partneri sadodas vaļējā satvērienā. Puiši, sākot ar kreiso kāju, meitas – labo, uz “viens” izpilda soli. “Divi” – puiši griežas pa kreisi 90°, meitas pa labi un vienlaicīgi izpilda ieleicienu VI pozīcijā, uz *plie* puišiem labā kāja uz puspēdas, meitām – kreisā. Sadotās rokas vēzē uz priekšu, brīvās – atver sānos II pozīcijā. “Trīs, četri” – pauze. (10. zīm., dejotāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).

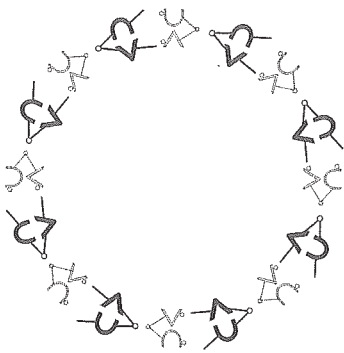

9. zīm.

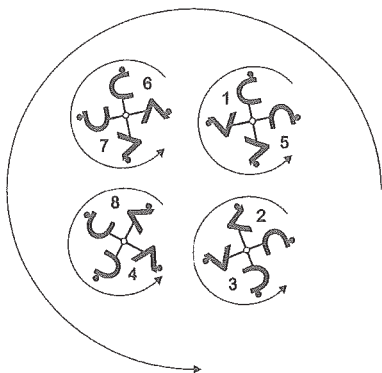

10. zīm.

6. t. Atkārto gājiena 5. t., sākot ar otru kāju uz pretējo pusi (11. zīm., dejotāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).
7. – 10. t. Dejotāji sadodas mazajās sudmalīņās un dejo DCV. Meitas, sākot ar labo kāju, puiši – kreiso, izpilda 2. kustību 4 reizes un vienlaicīgi virzās pa apli DCV (12. zīm.). Gājiena 10. t. partneri sadodas vaļējā satvērienā un aizdejo 13. zīmējumā norādītajās vietās.

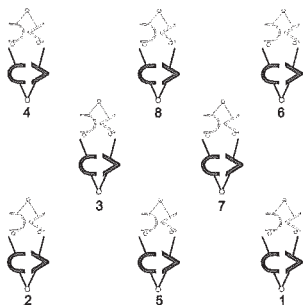

11. zīm.

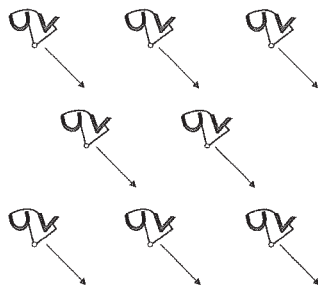

12. zīm.

11. – 12. t. Atkārto gājiena 5. – 6. t. darbību (5. t. 13. zīm., dejotāju apzīmējums ar nepārtrauktu svītru) (6. t. 13. zīm., dejotāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).

13. zīm.

14. zīm.

Ceturtais gājiens

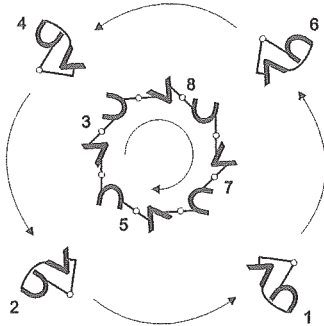
(III / 12 t.)

- 1. – 8. t. Dejojāji izpilda 5. kustību (14. zīm.).
- 9. – 10. t. Partneri sadodas vaļējā satvērienā, meita puisim pie labās rokas, un izpilda 2 polkas soļus uz priekšu, 2 – atmuguriski, vienlaicīgi rokas, virzoties uz priekšu, vēzē uz augšu, virzoties atmuguriski, uz leju.
- 11. – 12. t. Atkārto gājiena 9. – 10. t. darbības.

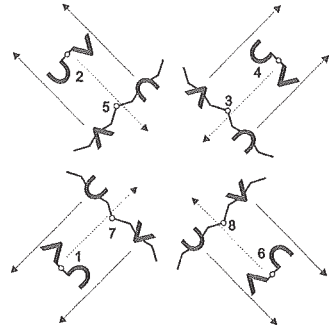
Piektais gājiens

(IV / 16 t.)

1. – 4. t. Dejotāji izpilda kombināciju – pievilciena polkas soli un 2 palēciena soļus 4 reizes. 3., 5., 7., 8. pāris kombināciju dejo dārziņā pret DCV. 1., 2., 4., 6. pāris, aptvērienā ar sadotām kreisajām rokām, meitai labā roka gar sāniem – DCV (15. zīm.).

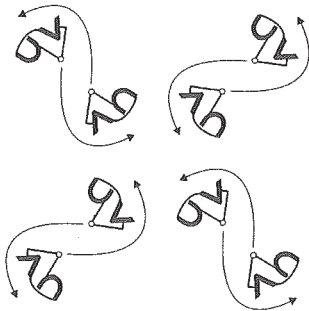

15. zīm.

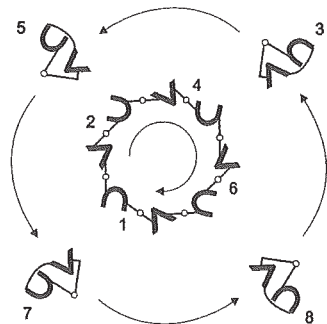

16. zīm.

5. t. “Viens, divi” – partneri sadodas vaļējā satvērienā. 3., 5., 7., 8. pāris izpilda 2 polkas soļus virzienā no centra uz āru, rokas paceltas III pozīcijā. 1., 2., 4., 6. pāris izpilda 2 polkas soļus uz centru caur priekšā stāvošā pāra paceltajām rokām (16. zīm.).
- “Trīs, četri” – partneri griežas viens pret otru un atkārto takts “viens, divi” darbības.
6. t. Partneri, aptvērienā ar sadotām kreisajām rokām, meitai labā roka gar sāniem, ar 4 palēciena soļiem gar kreisajiem sāniem samainās pretējās vietās (17. zīm.).
7. – 12. t. Atkārto gājienu 1. – 6. t. darbības (18., 19. zīm.).

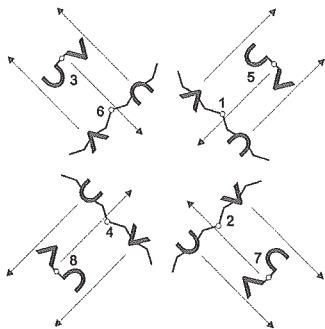

17. zīm.

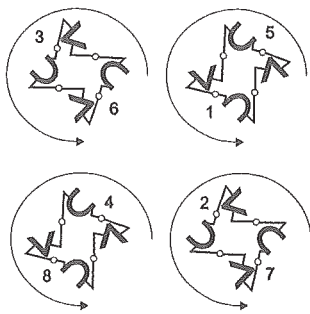

18. zīm.

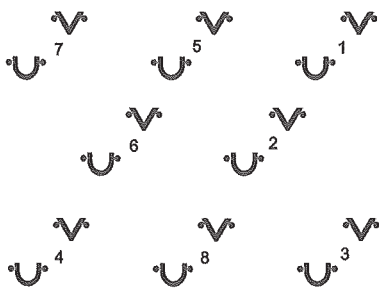
13. – 15. t. Dejojāji izpilda kombināciju – pievilcina polkas soli un 2 palēciena soļus 3 reizes. 3. un 6., 7. un 2., 8. un 4., 5. un 1. pāris sadodas dārziņā un dejo DCV (20. zīm.).
16. t. Partneri sadodas vaļējā satvērienā, izpilda 4 palēciena soļus un nonāk, kā parādīts 21. zīmējumā.

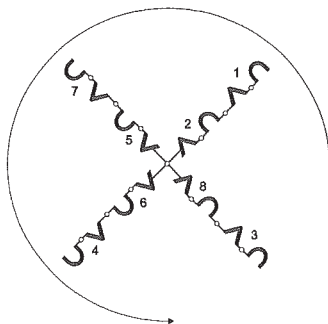
19. zīm.

20. zīm.

21. zīm.

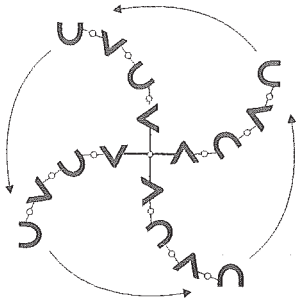

22. zīm.

Sestais gājiens

(Coda / 24 t.)

1. – 4. t. Dejojāji (ar skatu pret skatītājiem) izpilda 4. kustību (21. zīm.).
5. – 8. t. Dejojāji (ar muguru pret skatītājiem) izpilda 4. kustību.
9. – 15. t. Dejojāji izveido lielās sudmaliņas (22. zīm.). Ar 14 pievilciena polkas soļiem tās griež DCV. Pēc 6 pievilciena polkas soļiem centrā stāvošie puiši pārtrauc virzību, pārējie turpina kustību DCV (23. zīm.) un izveido kamolu (24. zīm.).

23. zīm.

24. zīm.

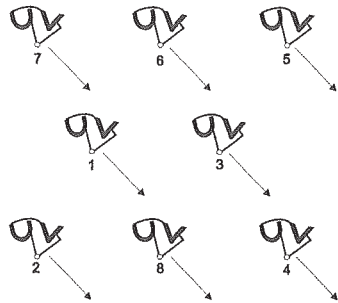
16. t. Ar 4 palēciena soļiem dejo uz 25. zīmējumā norādītajām vietām. Rokas gar sāniem.

17. – 23. t. Dejojāji izpilda 5. kustības 1. – 7. t. darbības (25. zīm.).

24. t. “Viens” – saglabājot satvērienu (ar seju pret skatītājiem) puisis liek soli ar labo kāju, meita – kreiso.

“Divi” – puisis liek soli ar kreiso kāju VI pozīcijā, meita – labo, vienlaicīgi izpilda klanīšanos, rokas gar sāniem.

“Trīs, četri” – pauze.

25. zīm.

Kustību apraksts

Mūzikas taktsmērs 4/4

1. kustība

Kustību izpilda puiši 2 t.

Sākuma stāvoklis – kājas VI pozīcijā. Rokas gar sāniem.

1. t. “Viens” – sākot ar labo kāju, solis uz priekšu.

“Divi” – ieleciens uz *plie* VI kāju pozīcijā ar kreiso kāju uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm.

“Trīs” – pauze.

“Četri” – solis ar kreiso kāju. Rokas gar sāniem.

2. t. “Viens” – solis ar labo kāju.

“Divi” – ieleciens uz *plie* VI kāju pozīcijā ar kreiso kāju uz puspēdas, vienlaicīgi rokas sakrusto pret krūtīm.

“Trīs” – pauze.

“Četri” – solis ar kreiso kāju.

2. kustība

Kustību izpilda 1 t.

Sākuma stāvoklis – kājas VI pozīcijā. Rokas gar sāniem.

1. t. “Viens” – sākot ar labo kāju, solis uz priekšu.

“Divi” – solis ar kreiso kāju.

“Trīs, četri” – vieglās polkas solis.

3. kustība

Kustību izpilda puiši 2 t.

Sākuma stāvoklis – kājas VI pozīcijā. Rokas gar sāniem.

1. t. “Viens, divi” – sākot ar labo kāju, caur *plie* solis sānos pa labi II kāju pozīcijā, vienlaicīgi kreisā kāja, celī un pēdā nostiepta, auguma svars uz labās kājas un nedaudz noliekts kustības virzienā.

“Trīs, četri” – II kāju pozīcijā caur *plie* auguma svaru pārnēs uz kreisās kājas un nedaudz noliec kustības virzienā, vienlaicīgi labā kāja celī un pēdā nostiepta.

2. t. “Viens” – sānos pa labi solis ar labo kāju.

“Divi” – sānos pa labi solis ar kreiso kāju aizmugurē labajai.

“Trīs” – sānos pa labi solis ar labo kāju.

“četri” – sānos pa labi solis ar kreiso kāju priekšā labajai.

4. kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – kājas VI pozīcijā. Rokas gar sāniem.

Pietaktī “-i” solis ar kreiso kāju (celī taisnu) uz puspēdas, diagonālē pa kreisi, vienlaicīgi labo kāju, celī un pēdā nostieptu, ceļ sānos 35°. Augums saglabā sākuma stāvokli, rokas, ar delnām uz leju, nedaudz atver sānos.

1. t. “Viens” – solis ar labo kāju uz *plie* priekšā kreisajai, vienlaicīgi kreisā kāja, celī saliekta un pēdā nostiepta, izvērsta zem labās kājas ikra. Augums sagriezts pa kreisi un nedaudz noliekts uz priekšu, rokas ieliek sānos.

“Divi” – uz vietas soli ar kreiso kāju, celī taisnu uz puspēdas. Augums sākuma stāvoklī.

“Trīs” – solis ar labo kāju (celī taisnu) uz puspēdas II pozīcijā, vienlaicīgi kreiso kāju nedaudz atrauj no grīdas.

“Četri” – solis uz vietas ar kreiso kāju (celī taisnu) uz puspēdas II pozīcijā, vienlaicīgi labo kāju nedaudz atrauj no grīdas.

2. t. “Viens” – solis uz vietas ar labo kāju un *plie* (II pozīcijā), vienlaicīgi kreisās kājas pēdu liek pie labās kājas ikra. Augums nedaudz noliekts uz sāniem pa labi, rokas sānos.

“Divi” – solis uz vietas ar kreiso kāju (celī taisnu) uz puspēdas II pozīcijā, vienlaicīgi labo kāju nedaudz atrauj no grīdas. Augums sākuma stāvoklī.

“Trīs, četri” – atkārtoto takts “viens, divi” darbības.

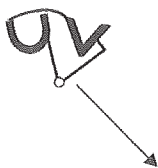
3. t. “Viens” – solis uz priekšu ar labo kāju.

- “Divi” – solis ar kreiso kāju un *plie*, vienlaicīgi labo kāju, celī taisnu, ar nostieptu pēdu, ceļ aizmugurē 35°. Augums nedaudz noliekts uz priekšu, rokas atver II pozīcijā.
- “Trīs” – solis atmuguriski ar labo kāju.
- “Četri” – solis atmuguriski ar kreiso kāju VI pozīcijā.
4. t. “Viens” – uz vietas lēcieni uz *plie* ar labo kāju, vienlaicīgi kreiso kāju (celī saliektu) ar nostieptu pēdu ceļ aizmugurē. Augums nedaudz noliekts uz priekšu, rokas sānos.
- “Divi” – iztaisnojas uz labās kājas, vienlaicīgi augumu pagriež pa kreisi 90°. Kreisā kāja, nostiepta celī ar atlauztu pēdu, saglabā 35°. Rokas sānos.
- “Trīs” – sākot ar kreiso kāju *shene*. Rokas gar sāniem.
- “Četri” – solis ar kreiso kāju, vienlaicīgi augumu pagriež pa kreisi 90°, labo kāju, celī un pēdā nostieptu, ceļ sānos 35°. Rokas, ar delnām uz leju, nedaudz atver sānos.

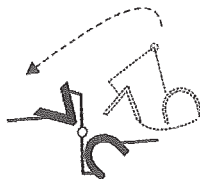
5. kustība

Kustību izpilda 4 t.

Sākuma stāvoklis – aptvēriens ar sadotām kreisajām rokām, meitai labā roka gar sāniem. Kājas VI pozīcijā.

A. zīm.

B. zīm.

1. t. “Viens, divi” – meita, sākot ar kreiso, puisis – labo kāju, izpilda pievilciena polkas soli diagonālē pa kreisi (A zīm.).
- “Trīs, četri” – puisis uz vietas izpilda 2 palēciena soļus. Meita, turpina virzību diagonālē pa kreisi, izpilda 2 palēciena soļus, vienlaicīgi griežas zem puīša kreisās rokas pa labi 180°. Kustību pabeidz izstieptās sadotās rokās, brīvās rokas izstieptas plecu augstumā ar delnu uz leju.
2. t. “Viens” – meitai solis ar labo, puisim – kreiso kāju, uz *plie* meita – kreiso, puisis – labo kāju vienlaicīgi nedaudz atrauj no grīdas. Brīvās rokas aizver I pozīcijā, augums nedaudz noliekts uz priekšu.
- “Divi” – meitai solis ar kreiso, puisim – labo kāju uz vietas.
- “Trīs” – meitai, solis ar labo kāju III kāju pozīcijā (labā kāja aizmugurē), vienlaicīgi kreiso kāju paceļ 25°. Augums iztaisnots, brīvā roka izstiepta plecu augstumā ar delnu uz augšu (B zīm.).

Puisim solis ar kreiso kāju III kāju pozīcijā (kreisā kāja aizmugurē), vienlaicīgi labo kāju paceļ 25°. Augums iztaisnots, brīvā roka izstiepta plecu augstumā ar delnu uz augšu.

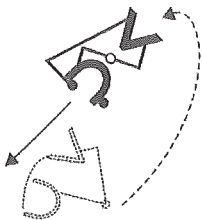
“Četri”

– meitai solis ar kreiso, puisim – labo kāju VI pozīcijā.

3. t. “Viens, divi” – partneri sadodas aptvērienā ar sadotām kreisajām rokām, meitai labā roka gar sāniem. Meita, sākot ar labo kāju, puisis – kreiso, izpilda pievilcina polkas soli ap sevi DCV 180° (B zīm., deļotāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).

“Trīs, četri” – puisis uz vietas izpilda 2 palēciena soļus. Meita turpina virzību un izpilda 2 palēciena soļus, vienlaicīgi griežas zem puīša kreisās rokas pa kreisi 180° (paliek ar seju pret puisi).

4. t. “Viens, divi” – partneri sadotās kreisās rokas paceļ virs galvas. Puisis ar labo roku apņem meitu ap vidukli, meitai brīvā roka sānos. Deļotāji izpilda vienu pievilciena polku diagonālē pa kreisi (C zīm.).

C. zīm.

“Trīs, četri” – puisis uz vietas izpilda 2 palēciena soļus. Meita izpilda 2 palēciena soļus, vienlaicīgi griežas zem puīša kreisās rokas pa labi 360°.

5. t. “Viens, divi” – partneri sadodas aptvērienā ar sadotām kreisajām rokām, meitai labā roka gar sāniem. Meita, sākot ar labo kāju, puisis – kreiso, izpilda pievilciena polkas soli, virzoties diagonālē uz dibenplānu (C zīm., deļotāju apzīmējums ar pārtrauktu svītru).

“Trīs, četri” – izpilda 2 palēciena soļus ap sevi DCV 180°.

6. – 7. t. Atkārtu kustības 4. – 5. t. darbības.

8. t. Uz vietas ap sevi DCV izpilda 4 palēciena soļus (vienu apli).

ŠĶĒRSU DIENU SAULE TEK

Tautas mūzika Ilgas Reiznieces apdarē

Ievads

Gm FGm F Gm F Gm

5 1 Gm

9 F Gm F Gm

13 F Gm F Gm

2 ad libitum - vijoles variācija

17 F Gm F Gm F Gm F Gm

21 F Gm F Gm F Gm

25 3 C

30 Dm

37 4 Dm

41 C Dm C Dm Coda

46 Gm Dm B Gm

53 Dm B Gm Dm

59 B Gm Dm B Gm Dm Fine

Ievads x2, 1., 2., 1., 3., 4.x3, coda